

Tribuna Socialistă

ABONAMENTUL: Pe an 40 cor. Pe jum. an 20 cor. Pe un sfert de an 10 cor. Pe o lună 3:50 cor. Abonamentul la mai multe exemplare pe an 32 cor. PENTRU STRENĂTATE: Pe an 50 cor. (10 Doliari).

Organul Partidului Socialist din Ardeal, Banat și Ținuturile Ungurene.
Apare de două ori pe săptămână: Joi și Dumineca.

Candidații partidului național.

Cetim lista candidaților oficioși ai partidului național din Ardeal, Banat, Crișana și Marmăta, care s'a publicat zilele trecute. Cercetăm de aproape pomelnicul acesta lung și privim de două ori fiecare nume în parte, căci pare a fi sigur că între împrejurările de azi când numai partidul național are puțină de a cunica satele și a face propagandă electorală, aproape toți acești candidați vor deveni reprezentanți ai Ardealului și ai celorlalte ținuturi în marea Constituantă a României mari. Că în felul acesta vor fi aleși în mod nelegal, că nimenei nu-i va recunoaște de adevărăți reprezentanți ai țărili,

nu importă. Ei vor ajunge deocamdată în parlament și vor croi acolo soarta poporului românesc. Merită, deci, a căută cine sunt acești oameni, spre a-i arăta poporului în adevărata lor goiliție.

La prima vedere te izbește faptul că pe întreaga listă a candidaților pentru Adunarea deputaților, predomină două tagme distincte, care dă caracterul adevărat al partidului național: *advocații și popii*. Nu mai puțin decât 84 de advocați și peste 30 de popi figurează pe această listă. Iar față de massa aceasta uriașă, găsești 3 țărani și nici un meseriaș, nici un muncitor. Partidul național, democratul partid na-

tional, țărănescul partid național, se prezintă astfel în fața lumii în adevărata sa culoare, și dovedește că tot democratismul său e o simplă apucătură politică, o tragere pe sfârșit a celor naivi și slabii de inger. Căci un partid al căruia *majoritate* se compune din advocați și popi, numai democrat, numai reprezentant adevărat al unui popor de țărani nu poate fi. Partidul acesta e partidul burghezimei flămânde și hrăpărețe, ajunsă acum în situația de a se imbogăță, și al reacționarismului clerical. Astăzi și numai astăzi o dovedește lista candidaților acestui partid.

Nu ne mirăm astfel că e lipsă ca alegările să se facă cu starea de asediu și cu cenzură. Candidații aceștia ai partidului național, numai cu asemenea mijloace vor putea fi aleși. Căci în caz de libertate deplină, în caz că voința poporului s-ar putea manifesta fără nici o restrângere, toată haita aceasta de advocați și popi, față de cari poporul n'are nici o încredere, s'ar topi ca ciara în fața focului, rămânând la suprafață adevărătele partide democratice cu reprezentanții lor ieșiti direct din sănătățile și muncitorime.

Dar fie. E bine și așa. Poporul va ajunge a se convinge astfel singur, în dauna sa, despre „democratismul“ domnilor români și convingându-se, va săi ce are de făcut.

Educator conșient de rolul lui social, trebuie să fie, deci, căutarea și întrebunțarea celor mai bune metode de învățământ.

Azi sunt două moduri — spunea el — de a învăța: unul, ce îndobitocește pe copil și poate să-l desguste pentru totdeauna de orice curiositate intelectuală; altul, care, tot forțându-i capacitatea, naște în el gustul de a săi, iubirea naturii și entuziasmul pentru viață.

Invățământul nostru — zicea mai departe — nu acceptă nici dogme, nici obiceiuri, căci aceste sunt forme, care încătușează vitalitatea mintală în limitele impuse de exigentele fazelor transitorii ale evoluției sociale. Noi nu răspândim decât soluții, ce au fost demonstrate de fapte, teorii ratificate de rațiune și adevărările confirmate de probele respective. Scopul invățământului nostru este, ca creerul individualului să fie instrumentul voinței lui. Vrem ca adevărările științei să străucească prin propria lor strălucire și să lumineze fiecare inteligență, în așa fel, încât puse în practică, ele să poată să fericească omenei, fără excluderea nimănui prin privilegiul odioase!

Iată, păcatul lui neierat, pe care a trebuit să-l îspășească cu viață. Era prea bun, prea nobil și pretinos cu poporul muncitor, și de teamă, căci luminat, apăsatul să nu se ridică și să scutore un jug nedemn de specia omenească.

Iau stâns vîeață, dar sufletul său împărtășă în atâtea gândiri nobile, a trecut pe deasupra lor și a umplut lumea.

Acela nu-l vor putea stânge buñilele întunericului, acela va trăi luminând deapurarea.

Zaharie Pop.

Pacea cu Ungaria.

Tratatul cu Ungaria aproape terminat. — Cât pierde Ungaria ea suprafață și populație.

Se anunță că guvernul ungjar se pregătește să trimite delegați la Paris pe lângă Conferința de pace și este de prevăzut că luna Octombrie, nu va trece fără ca textul tratatului pregătit de consiliu suprem și care este aproape pus la punct să nu fie înmănat plenipotențiilor maghiari și chiar semnat de ei. Acest tratat între altele va fixa noiule fructarii ale Ungariei, care va fi amputată de teritoriile locuite de diferitele naționalități pe care le anexase în cursul ultimelor secole și care se vor înăopăla la vechea lor patrie sau vor forma state noui. Prin acest tratat Ungaria va lăua aproape forma unui pătrat a cărui lungime medie va fi de 400 kilometri și înălțimea la mijloc 250 klm.; suprafața totală fiind aproximativ de 140.000 klm. pătrăți, iar populația de 10 milioane locuitori. Ea va pierde un teritoriu mai întins decât acela pe care-l păstrează, deoarece suprafața teritoriilor care-i sunt luate este aproape de 185.000 kilometri pătrăți. Ea pierde în fine vreo 10 milioane locuitori.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pentru că este de tribut i-s-a cerut civilizației și în 13 Octombrie 1909, acum zece ani. Ilustrul bărbat, Francisco Ferrer din Alella, un frumusel sat în apropiere de Barcelona (Spania), a fost împușcat de teroarea neagră a catolicismului.

Pentru? Debunăseamă, nu pent

Inainte, înainte!

De N. Beldiceanu.

Creeri, instrumente oarbe, ce-ăi ajuns a fi mașină
Numai ca stăpânii voștri să trăiască în hodină...
Voi, ce trântorilor, stofă de mătasă 'nfripiat,
Si, drept haină, zdrențe numai dela dânsii căpătați;
Voi, ce marmoră cioplătă pregăti pentru palate;
Voi, prostiilor de muncă, ce mari temnițe zidiți,
Ca în iele, pe gunoaie, voi, amar să vă topiți...
O, calici de toată breasla, cum hrăniți pe toți sătuii,
Si cinstiți pe necinstitii, pe schilozii și tehuii? —
Nu știi, voi, ce slabă este în putere strămbătatea? —
Limpeziți-vă la minte, căntăriți-vă dreptatea. —
Sută, cum lași tu pe unul, munca ta să o mănânce,
Si tu mie, cum lași suta, în durere să te 'mbrânce?
Ei, ce schimbă fiica voastră într'o carne de placere;
Pe când sănu-și pângărește desfrânată lor muiere,
Vă iau pâine, ce hrănește oasele și-al vostru sânge
Iar voi stați, rabdați... și foamea de stomac cumplit vă stâng...

De-ași cutrera pământul, codrii lui întunecăți.
N'ăși găsi eu nicăirea: lupi săraci și lupi bogăți...
Numărăți voi, cari duceți greu nevoie pe umăr,
Câte traiste sunt goale, — și-i vedea al vostru număr.
Ei sunt zece, sunt o sută, sunt o mie și mai mulți...
Dar ai voștri asup : milioane sunt desculți!...

Ocean de săracie, d. amar și întuneric,
Când ai tu a ta putere, de ce stai ca un nemernic? —
Când ești suflet, când ești număr, pentru mai stai la gând?
Inainte, înainte milioanele flămând!

Maxim Gorki.

Stăpâni și robi.

Vieata lumei își accelerează mersul; ea își vede mărunturile sale pătrunse din ce în ce de turburare violentă a redescăpătării primăvaraște; pretutindeni se manifestă o emoție turburoasă: energia potențială ia cunoștință de forță sa creare și se pregațește de acțiune.

Înceț, dar sigur, crește conștiința poporului și se ridică soarele justiției sociale. Si sfârșirea primăvaraște născătoare vine văzând cu ochii ghișa și lîntoliul greu al ipocriziei și superstiției; structura acestei închisorii a spiritului omenește, societatea actuală, se descopte în toată urâciunea ei desfrânată.

Milioane de ochi strălucesc de bucurie. Pretutindeni furia aruncă fulgere care sfâșie norii prostiilor și ai greselilor, ai rătăcirilor și ai minciunilor, strânși de secole. Suntem în ajunul unei mari sărbători pentru omenire: astăzi să redescăpătării masselor populare.

Doborât și încătușat printre munca de sclav, poporul începe să ridice capul: și se văd urmele vecinilor tinere ale nobilei sale fete.

Fericiti acei ce știu că poporul și singurul izvor nesecabil de energie, singurul capabil să îndeplinească ceea ce era numai posibil, să transforme visul în realitate. Căci acestia au păstrat totdeauna un sentiment fecund al legăturii lor intime cu poporul, și acum acest sentiment trebuie să se accentueze și să umple sufletele lor de o bucurie nemărginită și o dorință irezistibilă de a crea forme noi, pentru o civilizație nouă.

Simptomele redescăpătării omenirii nu mai lăsă nici o îndoială. Dar oamenii din „pătră cultă“ se fac că nu le văd, ceeace de altintre, nu-i împiedică pe burgheri să simtă desnădăjutoarea apropiere a imbrățișării generale.

Grosolanii, acaparatori de bogății, compliciti voluntari ai violențelor exercitate contra voinței poporului, ei sunt silici și apere pozițiile lor slabă și să se refugiază în cușca strămtă a „Civilizației“ lor. Căci aşa numesc ei convingerile îndobitoare ce și-au înrădăcinat și care vrea ca puterea capitalului să fie pentru totdeauna legitimă și neclintită. Si în acest moment, ei nici nu mai sunt sclavi săpățării lor, ci animalele sale domestice.

Sclavi care se transformă în oameni liberi, astăzi noi înțeles al viaței! Si săpății trebuie să dispară pentru că săpățul nu-i decât parazitul sclavului.

Nu-i nimic paradoxal. Căci sclavul și săpățul sunt două capete opuse ale unei siniguri și același linii psihologice: sclavul își trece viața vîsând puterea și săpățul tremurând pentru dânsa. Dar dacă sclavul a cunoscut prețul libertăței și a avut conștiința dreptului său asupra acestui bun sacru, el devine om. Ori, pe omul de treabă exercitarea puterii asupra semenilor săi îl desgusta.

A venit timpul în care și mai rațional să cedezi forței necesității, decât să lași să se strângă mâinii legitime care pot da naștere la cruzim...

Dar după cum ar fi fără de nici un folos să explici unui orb din naștere jocul colorilor pe suprafața mărești, tot așa și-i pierde timpul, voință să faci să înțeleagă guvernările de azi și armata lor, burgheria, adevărul foarte simplu că ei sunt proprii lor dușmani.

Acești încăpățânați nu cunosc și argumente decât aurul și fierul, și ce-lalalte metale din care sunt făurite lanțurile trebuințoase puterii lor.

Poate au în mod vag această idee nemărturisită și care nu se poate mărturisi:

— Ati învins, se'nțelege, dar veți perni în noroil ce vă lăsat...

Din starea ei de barbarie civilizată, arta adevarată își poate ridica demnitatea numai pe umerii marei noastre mișcări sociale; ea are cu această mișcare nu fel comun și ambele îl pot atinge recunoscându-l în comun acord. Acest fel este de a face pe om tare și frumos: revoluția să-i dea taria, iar arta frumusețea.

(Richard Wagner).

Fondul electoral.

Cea mai bună dovadă că muncitorii organizați cunosc însemnatatea luptelor politice, că știu ce înseamnă a avea reprezentanți în parlament sau a nu avea, este celul cu care au contribuit la fondul electoral cu toate piedicile puse de autoritate. Amărciunea lor va fi la culme când vor vedea că toată străduința lor a fost zădărnicită de cei cari au puterea în mâna și cu această putere cauț să facă cu neputință participarea la alegeri a partidului muncitoresc. Din partea muncitorilor este toată bunăvoița, nu se observă același lucru din partea stăpânitorilor, cari nu știm pentru a către oară și-au bătut joc de libertate cu ordonația dată. Muncitorii își fac datoria în modul cel mai conștios. Muncitorul conștient nu se îndestulește a merge cu buletinul de votare la urnă, nici de a îndemna și pe colegii săi să voteze cu candidatul socialist, ci își trage pâine dela gură și contribuie la fondul de propagandă electorală pentru a asigura reușita partidului său.

La acest fond au mai contribuit următorii tovarăși:

Prin Tov. D. Vâlcea din Zernești: Nișcov Ioan 10 cor, Ion Gabor 5, Dumitru Oda 5, Savu Ilie 5, Ștefan I. Stroe 5, Fota Ion 5, Lăzăru Gheorghe 5, Nisov George 5, Foea Gavrilă 4 Bucura Stroe 4, Ion Găinaru 3, Ion Grozea 3, Neculae Nelicoul 3, Ana Voinea Zară 3, Maria N. Răuț 3, Maria N. Iacob 3, Gainer Vasile 3, Anghel I. Ion 3, Sora Râmbu 3, Ștefan Voiculeț 3, Gheorghe Andraș 3, Telean Stană 3, Elena Curișan 3, Crăciun Elena 3, Ion I. C. Telean 3, Presmăreanu Lina 2, Titilina Bucura 2, Gheorghe Mohan 2, Parasciva Tărea 2, Ioana I. Dușescu 2, Veta Răzoaei 2 cor. —

Total Cor. 110-

Grupa minerilor din Petrila și Petroșeni prin tov. P. Bulciumeanu	7898-
Grupa min. din Rosia-Montană prin tov. Iosif Mihae	786-
Grupa metalurgiștilor din Petrești prin tov. I. Popescu	70470
Grupa pelarilor din Sibiu prin tov. Moise Folea	391-
Fabrica de hârtie din Petrifalău prin tov. Andreas Reinerth	22610
Balos Marton, Turda	210-
Listă Nr. 12 încreștinată tov. I. Popescu	181-
Grupa pantofarilor din Lonja prin tov. Franko István	134-
Listă Nr. 28 încreștinată tov. B. Surdu la Crișior	117-
Ioan Rulea, Zernești	80-
Listă Nr. 46 în limba maghiară încreștinată tov. Dumitru Ciumentru din Alba-Iulia	75-
Todoros Stefan	30-
Petru Simion	18-
Vasile Maxim	10-
Total	cor. 10,97080
Suma din urmă	47 95105
Total general cor. 58,92185	

De ce și-a început apariția gazeta „Curierul Hunedoarei“.

Primit la redacție un comunicat din partea fostului comitet de redacție al ziarului „Curierul Hunedoarei“ din Deva în care acesta explică de ce a fost nevoie a opri apariția gazetei sale. Publicăm acest comunicat spre a ridica în felul acesta cătușe de puțin valul de pe murărdă ce se săvârșeste în capitala județului Hunedoara și spre a îndeplini cererea acestor cari n-o cer:

Comunicat.

Cu gândul cinstit de a luă sub îngrijirea municipală o postă din România-Mare, județul nostru, am intemeiat foaia „Curierul Hunedoarei“. O spuneam dela început, că foaia aceasta va fi sus din înălțime evanghelia moralului public și a sentimentului de datorină, ca astfel să împrăștie cea mai curată viață românească în organismul nostru național.

Ne jinam deci și de program și împlineam și cea mai sfântă datorină națională, când văzând corupția extinsă până la gradul, că Consiliul Dirigent a trebuit să decreteze oficios acțiunea de purificare, — am hotărât și să noi cei mai intrăsigenți credincioși și apărători ai cinstei publice, singurul factor, care poate susține în viață România-Mare și preștegiul ei.

Astfel am scris articoli, cari în mijlocul campaniei de a purifica, de sine înțeles, trebuia să scăpătă acțiunile fății sau ascunse ale unor indivizi, cari erau incălcarea cinstei, ba chiar și a legii penale.

Cuvântul nostru critic însă nu plăcea unor domni din localitate, de aci său început apoi intrigile lor de a face imposibilă existența foaiei.

În cele din urmă ne-am pomenit, că proprietarul nostru Iuliu Kroll ne-a abuzat editura moștenită, că sistea tipografică.

A trebuit deci să căutăm alt editor. Am și aflat ușor chiar doi: firma Hirsch și firma Laufer, singuri, cari mai erau, dintre cari acordasem cu primul și eram înținși, că putem scoate foaia pe mai departe, când în seara de 2 Oct. a. c. s'a prezenta la redactorul nostru Dr. Justin Pop nouă editor Hirsch cu d-l Tămas, tipograf și i-au adus la cunoștință, că acesta a căutat de a tipări și numai o literă din Curierul, momentan îl dă afară cu tipografia și librăria. Altă zi am aflat, că celalalt tipograf-editor Laufer încă a fost tot așa amenințat.

E de notat, că firma Hirsch își are tipografia și librăria în edificiu, care e proprietatea lui Dr. Petru Groza și Dr. Nicolae Motz, iar celalalt tipograf și liber și instalat cu tipografia și librăria în casa lui Dr. Nicolae Motz.

In așa o situație am fost nevoie să săptăm apărării.

De sine înțeles, ne supără foarte mult mai ales în fața abonaților noștri, că forță brută ne-a făcut imposibilă muncirea pe mai departe.

Tinem să accentuăm sus și tare, că redactorul nostru interimal Dr. Justin Pop a redactat foaia cu totuștii gratuit, tot așa celulăi colaboratori au lucrat fără nici un onor — mai departe, că nici unul n'au avut absolute nici un amestec în ce privește administrația foii, astfel singur responsabil în direcția aceasta este fostul proprietar-editor Iuliu Kroll, căruia i-am impus și noi și își recunoaște el insuși datorină de a restitu abonaților, cari au plătit pe un înțreg, plusul plății.

Rugăm foile noastre, cari au avut amabilitatea de a sta cu noi în raport de schimb, să binevoiască și săptăm apărării.

In față unui așa act, ne mai pomenit în domeniul brutalității, stăm neclintiți cu tăria moralului nostru nemăcatul, pe care orice forță brută numai înălță il poate.

Deva, 7 Octombrie 1919.

Dr. Justin Pop, Lucreția, de Costa Nicoard, Dionisie Ardelean, Dr. Ioan Dobre, Ioan Antal, Dr. Eugen Tătar, Dr. Simion Căpătan.

ȘTIRI

— Consiliul economic al Transilvaniei. Zilele trecute s'a alcătuit la Sibiu din diferiți reprezentanți ai finanțelor, ai comerțului, industriei, agriculturii și muncitorilor un consiliu economic, care are scopul de a se ocupă cu chestiunile de refacere economică a tării. Consiliul e compus din 25 de membri, între cari se află și tovarășii noștri I. Ciser și G. Grădinariu. Luni consiliul și-a finit prima ședință, discutând chestia valută și hotărind ce de făcut spre a impiedica scădere continua a valoarei coroanei.

— Delegații noștri la congresul extraordinar din București, care s'a înținut Luni, au fost tov. Ioan Flueraș, Tiron Albani, George Rus (Cluj), Victor Brătăleanu, Karl Barthă (Brașov), Iosif Receanu și Mayer Rudolf (Sibiu). În numărul viitor vom publica raportul despre demersul congresului.

— Lipsa de învățători. După ultima statistică, s'a constatat, că în Transilvania și teritoriile alipite din Ungaria și lipsa de 10.000 învățători. Neșind însă decât 3000, rămâne să se completeze încă 7000 locuri. Acest număr mare de învățători nu va putea fi dat de preparandile noastre decât dacă Consiliul Dirigent va da burse tinerilor săraci, cari apoi s'ar întări și mai mulți la cariera aceasta.

— Wilson a învețunit? O știre sosită din Washington anunță, că președintele republiei Statelor Unite suferă de un morb grav de nervi, în urma căruia medicii i-au interzis, ca cel puțin un an, să nu mai ia parte la nici o muncă, care îi excitează nervii. Astfel deci nici la conferința păcii nu ne vom mai întâlni cu Wilson.

— Explosia dela Socola (Moldova). O telegramă din Iași anunță, că zilele trecute o nouă explozie s'a produs la Socola, unde mai mulți soldați lucrau la îngroparea unei cantități de material de răsboiu. Au fost ucisi 7 soldați, alții 3 sunt grav răniți, 4 nu au putut fi încălați și se crede, că au fost îngropăți sub grămezel de pământ, ridicate prin explozia formidabilă ce s'a produs.

— Execuțarea reformei agrare în Ardeal. Consiliul Dirigent a ordonat executarea reformei agrare. S-au trimis tuturor subprefecțiilor județelor formule de declarații, cari vor avea să le completeze proprietarii mari de pământ până la 20 Octombrie c. Totodată s'a trimis și instrucțiunile necesare la formularea de declarații. După data de 20 Octombrie se va începe exproprierea și împărțirea pământului expropriat, conform decretului-lege de reformă agrară și conform instrucțiunilor de punere în executare.

— Evreii omorâți în Ungaria. Colonelul american Horovits Narhan a lansat un comunicat prin ziare din Budapesta, prin cari declară, că a fost personal la Sfîntu Gheorghe unde mai mulți soldați lucrau la îngroparea unei cantități de material de răsboiu. Au fost ucisi 7 soldați, alții 3 sunt grav răniți, 4 nu au putut fi încălați și se crede, că au fost îngropăți sub grămezel de pământ, ridicate prin explozia formidabilă ce s'a produs.

— Lăcomia. „Universul“ din București are un articol, în care se arată un lucru trist. Că că marți agricultori (moșieri) din Moldova, au legat între ei o învalișă, că nici unul să nu vânda, nici pentru nevoie armatei, — deși armata și pe front și apără țara, — vagonul de grâu cu 10.000 Lei, că și prețul maximal, ci numai cu 12.000 Lei, cu 2000 Lei pe laudă. Horovits declară, că va lăsa cele mai stricte măsuri de pedeapsă contra acestor cari mai agită contra evreilor din Ungaria. Horovits desmentește, că în Ungaria există așa numitul teror alb.

— Lăcomia. „Universul“ din București are un articol, în care se arată un lucru trist. Că că marți agricultori (moșieri) din Moldova, au legat între ei o învalișă, că n